

ČITATELJI! Prosimo, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povišanja cen, potrebuje list Vaše sodelovanje. Skušajte imeti naročnino vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 104 — Štev. 104

(Telephone: CHelsea 3-1242)

NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 27, 1942 — SREDA, 27. MAJA, 1942

VOLUME L. — LETNIK L.

ZRAČNA OFENZIVA PROTI NEMČIJI

KER STA PRIŠLA V LONDON DVA VISOKA AMERIŠKA ČASTNIKA, JE MOGOČE Z VSO GOTOVOSTJO SKLEPATI, DA SE V ANGLIJI PRIPRAVLJA ZRAČNI NAPAD NA NEMČIJO. S TEM BO ODPRTA NOVA FRONTA V EVROPI, KI BO ZNATNO OLAJŠALA NEMŠKI PRITISK NA RUSIJO.

V London sta dospela general Henry H. Arnold, šef ameriške zračne sile in admiral John H. Towers, šef mornariške zračne sile. Z njima je prišlo tudi več drugih zračnih častnikov.

V Angliji, posebno pa v severni Irski je že mnogo ameriških vojakov, tankov, aeroplanov in orožja, kar je vse namenjeno za napad na evropski kontinent.

Angleški narod že dalje časa zahteva, da je odprta nova fronta v Evropi. V ta namen so bila velika zborovanja, ki so jih posebno sklicale delavske organizacije.

Zahteva angleškega naroda, da je odprta nova fronta, je na mestu in popolnoma opravičena, toda drugo vprašanje je, če je tudi ofenziva v zapadni Evropi na mestu, kajti vsa Evropa je eno samo nemško vojaško taborišče. Da bi bila odprta nova fronta, bi za to padla vsa odgovornost na ministre, ki so v to privolili. Posebno Winston Churchill, ki je že videl, kako je šla Anglija skozi en Dunkirk, bo dvakrat premislil, predno bo privolil v drugi Dunkirk.

Vsi oni, ki zahtevajo, da je odprta nova fronta na zapadu, pa pozabijo pri tem na eno stvar, namreč, da se mora tudi vzhodna fronta nadaljevati. Rusija bi morala še dalje dobivati pomoč iz Združenih držav in Anglije, toda za to imajo zavezniški premoči parnikov, ker jih osiške podmornice mnogo potopijo. Bojne ladje in parniki imajo sedaj veliko in zelo težko nalogo, da podpirajo zavezniške armade in jim dovažajo pomoč, kjerkoli se nahajajo danes in ki se bore na vseh petih delih sveta.

Predsednik Roosevelt je na svoji častniškarski konferenci rekel, da pomeni prihod dveh ameriških najvišjih zračnih častnikov v London novo vez med združenimi narodi za zmago. Častnikarjem pa ni hotel povedati, ako imajo sedanji razgovori v London namen prirediti novo fronto v Evropi.

Roosevelt je prišel do prepričanja, da Nemčije ni mogoče poraziti z blokado, temveč jo more zdrobiti samo vojaška sila. Zato se je tudi pred nekaj dnevi na severni Irski izkrcala tako močna ameriška armada s tanki, topovi in drugim orožjem in ameriški vojaki še vedno prihajajo na Irsko in v Anglijo.

Največja težkoba pri tem je — kot že rečeno, — prevoz, kajti zavezniškim primanjkuje parnikov. In zaradi tega je predsednik Roosevelt na vprašanje nekega častniškarskega poročevalca, ako bo odprta druga fronta, odgovoril "Maybe yes, maybe no."

Vsekako pa bodo ameriški letalci vdeleženi v zračnih napadih na Nemčijo, in ti napadi bodo s časom vedno večji in silnejši.

Rusi odbijajo nemške napade

Južno od Harkova, v predelu med Izjumom in Barvenkovo rdeča armada uspešno odbija napade nemških tankov pod poveljstvom generala Viktorja von Schwedlerja, ki si na vse kriplje prizadeva, da bi dobil kako trdno oporišče ob kaki reki.

Rusko polnočno vojno poročilo pravi, da je rdeča armada odbila močan tankov in artilerijski napad na Izjum-Barvenkovo predelo. Sovjetski tanki, ki so bili izdelani pozimi, pa so popolnoma kos proti nemškim tankom. Tudi v zraku je Rusija še vedno gospodarka. Pretekli teden so Nemci izgubili 332 aeroplanov, Rusi pa 127.

Reka, ki jo omenjajo poročila s fronte, nikjer ni inenovana, toda bo najbrže Donec, ki teče mimo Izjuma.

Na fronti pri Harkovu se bitka nadaljuje z vso svojo krutostjo, ko feldmaršal Fedor von Bock skuša vstaviti rusko prodiranje. Majhne ruske vasi so bile tekom nemške zasedbe izpraznjene v močne trdnjave, ki so sedaj pozorišče silovitih bojov. Ko so se Nemci po prvem vdarcu Timošenkove armade umaknili iz prve bojne vseh. Te utrdb pa so Rusi razbili in skozi vrzeli je prihajala ruska infanterija. Nemci so se dvignili iz svojih zakopov, hoteli se izogniti ruskim oklopnim oddelkom, toda pridrili so kozaki in s svojimi sabljami pobili dva nemška infanterijska bataljona.

Vseposod pa se Nemci krčevito drže svojih postojank, kakor pravi list "Izvestija": "Z zobmi se drže vsake pediti zemlje, ne oziraje se na izgube na moštvu in materijalu."

VELIKANSKA OFENZIVA V RUSIJI

Na tem zemljevidu vidimo kraje, kjer so v teku najhujši boji na ruski fronti. Št. 1 nam kaže Harkov, za katerega se bijejo vroči boji že dva tedna. Št. 2 kaže polotok Kerč, kjer so se Rusi umaknili čez morski preliv na Kavkaz, št. 3 pa kaže Leningrad, kjer se Nemci trdovratno branijo proti ruskim napadom.

HITLER NA POTU NA FRONTO

Kot pravi neko poročilo iz Stockholma na rusko častniškarsko agenturo Tass v Moskvi, je Adolf Hitler odpotoval iz Berlina in je na potu na rusko fronto, kjer bo imel važno posvetovanje s svojimi generali, katerim bo pojasnil, da hoče na vsak način obdržati mesto najvišjega poveljnika nemških armad.

Poročilo dalje pravi, da na tem posvetovanju ne bo navzoč feldmaršal Walter F. Brauchitsch, četudi je še vedno svetovalec najvišjega poveljstva, in da feldmaršal Fedor von Bock tudi ne bo prišel v Hitlerjev glavni stan, češ, da ne more pustiti fronte.

Varstvo za spanje po dnevi

Mestni svet v Hartford, Conn., je pooblastil župana Thomasa J. Spellacyja, da določi primerno zastavo, katero naj bi dobili vsaki delavec v vojni industriji, ki dela ponoči, da jo podnevi razobeši z okna svojega stanovanja, da po njej ne bo nepotrebnega ropota in bo mogel delavec spati.

Hartford je najbrže prvo mesto v Ameriki, ki je vpeljala tako odredbo proti nepotrebnemu ropotu.

Zastava bo bela, modra, rdeča in bo na njej grb Hartforda in napis "vojni delavec."

Kraljica Marija v avni nesreči

Jugosl. kraljica Marija in njena dvorna dama sta imele majhno avtno nesrečo, ko se je njun avtomobil zadel v nek truk v Bedfordshire. Poškodovani nista bila, samo malo sta se prestrašili.

PETA KOLONA V AVSTRALIJI

Vojni minister Francis M. Forde je naznanil, da je bilo aretiranih 23 mož in žena, ki so člani takojimenovalne organizacije Australia First Front, pod obdolžbo, da so bili zapleteni v zaroto, čije namen je bil pomagati Japoncem pri vpadu v Avstralijo.

Forde pravi, da so bili pri njih najdeni spisi, iz katerih je razvidno, da so zarotniki nameravali pomoriti vodilne Avstralce ter najvažnejše naprave poškodovati s sabotažo.

Ford je dalje rekel, da je to najbolj nevarno volunsko delo, da pa k sreči število volunov ni veliko.

V Perthu v Avstraliji se je že pričela sodnijska obravnava proti trem možem in eni ženi, ki so bili voditelji avstralske pete kolone, ki je imela namen pomagati Japoncem.

Trije možje, ki se sedaj zagovarjajo pred sodiščem, so Laurence Frederick Bullock, Charles Leonard Williams, Edward Cunningham Quicke ter Nancy Rachel Krakourer.

Četniki: glavobol osišča

New York, 25. maja (JIC). Nedeljski "New York Times" priobčuje članek svojega dopisnika iz Stockholma George Axelssona o vse večjem odporu v zasedeni Evropi in pravi, da neki uradni italijanski list priznava, da divja v Jugoslaviji prava vojna in da iz Berlina prihajajo vesti o ozadju vzhodne fronte, da se nemški vojaki pritožujejo zaradi vse četniške delavnosti, ki povzroča zasednim posadkam mnogo preglavje.

Berlin pritiska na Lavala

Berlin pritiska na francosko vlado v Vichy ju, da prepusti bojne ladje Nemčiji in Pierre Laval je dovolil nemškim mornarjem, da se v francoskih pristaniščih vežbajo na francoskih bojnih ladjah, da se popolnoma spoznajo s sestavo njihovih strojev.

Medtem ko Nemčija zahteva od Francije bojne ladje, se zopet oglašajo Italija in zahteva Nico, Korziko in Tmizijo. Nemčija in Italija pa pri tem izrabljata zahteve druge v svoji lastne namene, v sredini pa je vlada v Vichyju, ki se zmantrudi, da bi eno državo naščuvala na drugo.

Nemčija se hoče okoristiti z Mussolinijevimi zahtevami s tem, da Franciji obljublja pomoč proti Mussoliniju, ako ji izroči bojne ladje.

Mussolini pa hoče francoska ozemlja, da utrdi svoj vpliv doma, poleg tega pa hoče tudi imeti izgovor, da mora doma držati armado 300.000 mož, da mu je ni treba poslati na rusko fronto.

Poročano je bilo, da je Laval pripravil pogajati se glede italijanskih zahtev, toda se hoče pogajati ne samo glede Nice in Korzike, temveč tudi glede Tunizije. Italija pa je Tunizijo zahtevala že pred svetovno vojno in se hoče zato sedaj pogajati samo glede Nice in Korzike, češ, da bi se pogajanja samo zavlekla, ako bi bila v njih vključena tudi Tunizija.

Največ francoskih bojnih ladij je v pristaniščih v Toulonu, toda so jih skoro popolnoma osušili petroleja, tako da ne bi mogle pripluti niti v Alžir.

Po nekaterih poročilih iz Berna v Švici se bo Hitler skušal s silo polastiti francoskih bojnih ladij v Toulonu in se bo pri tem poslužil francoske pete kolone in nemških vojakov, ki jih bodo pripeljali nemški transportni aeroplani.

URUGVAJ IZGANJA NACIJE

Urugvajski predsednik Alfred Baldomir misli resno, kadar namerava nastopiti proti nacijskim sovražnikom demokracije.

Urugvajski detektivji so dosegli, da Rudolf Horler, lastnik edinega urugvajskega filmskega gledališča, razširja s svojimi slikami nacijsko propagando.

O tem je zvedel tudi predsednik Baldomir, ko je s svojimi prijatelji sedel v neki kavarni v Montevideo. V roke je vzel jedilni list in je na zadnjo stran nekaj napisal ter se spodaj podpisal. To je bil predsednikov odlok, da mora biti Horler takoj aretiran in mora biti deportiran v 24 urah.

Predsednik je poklical policista, ki je stal v bližini in mu je izročil povelje z besedami: "Sedaj je natančno pol enajstih. Ob 10:31 jutri zvečer ta človek ne sme biti več v tej deželi."

Sedaj je Horler na potu v Nemčijo, kjer se bo moral zagovarjati pred gestapom, ker je nerodno vodil svojo propagando.

Norčevanje iz Mussolinija

Italjani so bili povsod tepeni, kjerkoli so vdarili na kakega sovražnika. Pri vsem tem pa še niso izgubili svoje šegavosti. Bojevati se znajo, če se hočejo, toda vojna se jim zdi prenemna za ubijanje časa. O vojni delajo take opazke, da je takoj mogoče videti, da je ne jemljejo resno. Toda opazke so pogosto zelo pikre in zasmehljive.

"Kaj je razlika med krščanstvom in fašizmom?" vpraša eden drugega, toda sam odgovori: "V krščanstvu se eden žrtvuje za vse, pod fašizmom pa se vsi žrtvujejo za enega."

Posebno Mussolini je tarča za mnogo dovtipov. Tako se o njem pripoveduje šala, ki pravi, da je umrl in da je prišel v nebesa in nebeščani so mu priredili velikansko demonstracijo. Zbran je bil zbor več milijonov angelov, ki so na ves glas klicali: "Eviva il duce!" in so ga pozdravili po fašističnem običaju. Sredi glasnega hrupa pa Mussolini nenkrat opazi, da je njegova krona mnogo višje nad božjo in utrudno vpraša: zakaj je to?

"Jaz sem dal tvojemu narodu en dan posta na teden," mu odgovori Bog. "Ti pa si mu jih dal sedem. Jaz sem mu dal vero, ti si mu jo pa vzel. Ti si večji mož kot pa sem jaz."

Vojna pa je največji predmet za dovtype in Italjani pravijo: "V prvi svetovni vojni smo se pripravljali in smo sklenili premirje. Sedaj pa smo najprej sklenili premirje (namreč s Francijo). Potem smo šli v vojno, sedaj pa se pripravljamo."

Letos je tudi fašizem obhajal svojo 20. obletnico in to je prav prišlo italijanskim šaljivcem.

"Nek tujec se je z vozom in konjem pred nekaj tedni vozil po ulicah Napolja," tako pripovedujejo, "in ko se je peljal mimo neke pekarnice, je opazil mnogo ljudi. 'To pa je,' privedejo, da pridejo v prodajalno. Zato vpraša kočjaža, kaj to pomeni. Pove mu, da jemljejo film. Malo dalje se pripeljeta do neke mesnice. Zopet polno ljudi in kočjaž mu pojasni, da je to drugi prizor, ki ga slikajo. Kmalu nato se pripeljeta do grocerijske trgovine; zopet mnogo ljudi. 'To pa je,' privedejo razlagati kočjaž, ne da bi bil vprašan, 'tretji prizor.'"

Tujec ga radovedno vpraša: "Kako pa se imenuje ta film?" "Po dvajsetih letih!" je dobil za odgovor.

In h koncu še ena o Mussoliniju:

Mussolini je šel k neki vedeževalki, ki globoko zamisljena in z nagnanim čelom opazuje njegovo dlan, nato pa začne prerokovati. "Umrl boš na predvečer največjega narodnega praznika."

"Kateri pa je ta največji italijanski praznik?" jo vpraša Mussolini.

"Črte na tvoji dlani tega jasno ne povejo," mu odvrne vedeževalka.

Mussolini gre domov in pokliče k sebi svojo ženo donno Rachelo, da ji pove vznemirljivo novico.

"Kaj misliš, kak praznik naj bi bil to?" jo vpraša.

"O, že vem," odgovori žena. "To je dan po tvoji smrti."

Četniki prisilili Italijane k umiku

ICN poroča dne 16. maja z Angore: — Radijska postaja "Svobodna Jugoslavija" poroča, da je dne trinajstega aprila več bataljonov prve brigade četniške in dobrovoljske vojske napadla italijanske položaje v Bosni in Hercegovini. Italijani so bili prisiljeni umakniti se in so pustili za seboj nad sto mrtvih in mnogo ranjenih. Četniki so zaplenili velike količine orožja in materijala.

Ponoči dne 5. maja je več manjših skupin uspešno napadlo položaje, ki jih je držala italijanska planinska divizija "Pustaria". Četniki so ubili nad 150 italijanskih častnikov in vojakov, veliko število pa je ranjenih. Sovražnika so potisnili nazaj in zajeli veliko količino vojnega materijala.

Na reki Neretvi je prišlo med Mostarjem in Trebinjem do ostrih bojov. Osem četniških oddelkov, ki delujejo v planinah Bosne in Hercegovine, je uničilo nad sto sovražnih oddelkov.

Mladina iz Srbije, Slovenije, Hrvatske in Črne gore se bori z roko v roki. Katoliki, pravoslavni in muslimani se bore skupaj.

Novi grški poslanik pri jugoslovanski vladi

London, 23. maja (JIC). — Kralj Peter II. je sprejel novega grškega poslanika pri jugoslovanski vladi Krista Diamantopulosa, ki mu je predal akreditive. Nato je poslanik Diamantopulos dal izjavo, v kateri je poudaril, da je zgodovina dala Jugoslaviji in Grčiji toliko pouka, da bi bili slepi, če bi ne uvedli potrebe tesnega sodelovanja in medsebojnega zaupanja. Temelje za to sodelovanje je zgradil sporazum 15. januarja. Ta sporazum je jedro bodoče balkanske Zveze in bo dobesedno vpoštevano po vrnitvi miru.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slavonic Publishing Company, (A Corporation).
Frank Baker, President; J. Lupaša, Sec. — Place of business of the
corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$4.—, Advertisement on Agreement.

Na celo leto volja list na Ameriko in Kanado \$6.—; na pol leta \$3.—;
na štiri leta \$18.—. — Za New York na celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.
Na inostranstvo na celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenem sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 8-1243

POMEN MEHIKE V SEDANJI VOJNI

Mehiški predsednik Manuel Avila Camacho je za četrtek (jutri) sklical državni zbor na izvanredno zasedanje, da mu stavi predlog, da osiše napove vojno. Do tega sklepa se je predsednik odločil, ker so osiške podmornice potopile že dva mehiška trgovska parnika, četudi je Mehika v sedanji vojni obdržala svojo nevtralnost.

Da bodo poslanci glasovali, da Mehika napove Nemčiji, Italiji in Japonski vojno, o tem ni nikakega dvoma, kajti veliko zborovanje pred predsedniško palačo v mehiškem glavnem mestu v nedeljo je pokazalo voljo naroda. Na velikem trgu je bila javno sežgana nemška zastava in ljudstvo je zahtevalo vojno z Nemčijo.

Da bo Mehika napovedala osišču vojno še pred koncem tega tedna, je tedaj gotova stvar.

Kadar bo Mehika stopila kot vojskujoča se sila na stran združenih narodov, tedaj bo Združenim državam zelo olajšana obramba Panamskega kanala. Poleg tega pa bo tudi mogoče uspešno pobijati fašistično propagando v ameriških latinskih republikah.

Z vstopom Mehike v vojno bo vsa zapadna polobla od Severnega ledenega morja pa do severnega obrežja Južne Amerike skupna s Karaibskimi otoki trden blok narodov, ki so si nadeli nalogo, da porazi Nemčijo, Italijo in Japonsko. Na tem obseznem ozemlju ne morejo dobiti trdnih tal osiški vohuni, ne parniki, ne aeroplani.

Kot vojaška sila Mehika ne pride v poštev, kajti sedaj ima komaj 85.000 izvežbanih vojakov in ima samo 16 bojnih, ali bolje patrolnih ladij.

Mehika čez morje ne bo mogla poslati mnogo vojakov, toda bo s svojimi ladjami in vojnimi letalci stražila svoja obrežja in tudi obrežja malih držav Srednje Amerike. Toda Mehika, kot zaveznica Združenih držav, bo neizmernega pomena za slučaj, ako bi kaka država osišča skušala izkrenati svoje vojaštvo v Srednji Ameriki. V takem slučaju bi mogla armada Združenih držav iti skozi Mehiko in se skupno z mehiško armado postaviti proti sovražniku.

Z vstopom Mehike v vojno bo pa prav posebno pospešen gospodarski program Združenih držav. V aprilu, ko je bil v Washingtonu mehiški vnanji minister Ezequiel Padilla, je bila sklenjena pogodba, po kateri bodo v Mehiki zgrajene jeklarne in petrolejske naprave. Ravno tako je bil dosežen sporazum za izboljšanje mehiških železnic, da bodo mogle prevažati tem večjo množino surovin.

Že prej pa je Mehika v posebni pogodbi dala Združenim državam skoro monopolno pravico za izkoriščanje rudnikov za baker, svinec, cink, antimon in živo srebro, seveda kar bo pridelanih teh kovin nad domačo porabo. Mehika je tudi dovolila, da se smeje ameriški aeroplani posluževati njenih vojaških letališč, kadar so na poletu čez Mehiko. Dovolila je tudi, da smeje Združene države zgraditi dvoje svojih vojaških letališč na otokih Cozumel in Mujeres blizu polotoka Yukatana.

Z vstopom Mehike v vojno bo tudi zelo omejeno delovanje osiških agentov v ameriških republikah, kajti, odkar so bili izgnani osiški poslani in konzuli, se je nemška vlada za svojo propagando posluževala španskih falangistov, katerih je mnogo v raznih latinskih republikah. Znano je, da so falangisti svoje delovanje posebno razširili po Mehiki, navzile temu, da predsednik Avila Camacho zelo nasprotuje fašističnemu delovanju v Mehiki in pri tem ga v polni meri podpira tudi mehiški kongres.

Falangisti delujejo pod nedolžnim geslom "Za vero, domovino in družino" in njihova organizacija šteje baje 500.000 članov. Člani te organizacije sicer zatrjujejo, da so pravi Mehikanci, toda znano je, da so v tesni zvezi s španskimi falangisti v Madridu, katerim zopet daje navodila Berlin in tako širijo v Mehiki fašistično propagando.

Ko pa bo Mehika enkrat v vojni z osiščem, bo mehiška policija preganjala falangiste in bo tudi zatrla njihovo delovanje.

POTAPLJANJE LADIJ

Mornariški departament je naznanil, da so bili pretekli dni v Karaibskem morju potopljeni trije zavezniški parniki — en velik ameriški, in en danški in norveški srednje velik parnik. Od vseh treh parnikov ni bilo nobenega.

POMOŽNA AKCIJA RASTE

JANKO N. ROGELJ.

Jugoslov. Pomožni Odbor slovenske sekcije, dobiva svoj zaželjeni razmah. To je vesela novica za mene in za vse, ki se resno zanimajo za pomoč našim zatiranim in nesrečnim rojakom v domovini. Slovenske naselbine po širni Ameriki so začele novo življenje. Oglasajo se druga za drugo; upam, da se bodo oglašile še druge naselbine, od katerih sedaj še nisimo slišali. Zdravite se, Slovenci in Slovenke po vseh naselbinah, da bodo tudi vaša imena zapisana v knjigi, ki bo pričela o vaši usmiljenosti napram trpečim bratom in sestram v Sloveniji.

Glavni tajnik mi poroča, da sta ustanovljena dva nova lokalna odbora. V Claridge, Pa. je prišel delovati lokalni odbor št. 25. Odbor je sledeč: Predsednik Frank Jelovec, tajnik George Prerie in blagajnik John Korče. V nedeljo 31. maja priredijo velik shod v Claridge. Lokalni odbor št. 26 je bil ustanovljen v Indianapolis, Ind. Odbor je sledeč: Predsednik Louis Znidarski, tajnica Jennie Hren. V listih ste čitali lep dopis odborovega predsednika, ki poziva ljudi k sodelovanju.

Nadalje poroča glavni tajnik da je bil ustanovljen lokalni odbor št. 27. v Strabane, Pa. Predsednik John Bevec, tajnik John Bole in blagajnik John Troha.

Iz Northfielda, Ill., mi piše zaveden Slovenec, Jože Zelenc: "Priloženo Ti pošiljam ček za \$11.00 za naše trpeče ljudstvo v Sloveniji. Pošiljam Ti na dan 13. maja, ko je 33. letnica smrti moje drage matere na Vahniku. Pa saj med Slovenci boš težko našel mater, ki ni bila draga in dobra svojim otrokom."

"Tu nas živi samo pet Slovencev. Prispevajo: And. Hostnik \$2.00; And. Hostnik ml. \$2.00; Felix Hostnik \$2.00. ter družina Jože Anna in Jože Zelenc \$5.00."

"Z zanimanjem zasledujem neumnost delo JPO, slov. sekcije ter Tvoje ganljive članke, zakar bi bilo pričakovati boljših uspehov, kot so bili do sedaj, dasi so se nekatere naselbine res požrtvovalno izkazale."

Hvala, prijatelj Jože Zelenc, da bi imel še veliko takih posnemalcev.

Iz Canonsburga, Pa., piše Mrs. Alice Sustrieh: "Pošiljam Vam \$2.00 za pomožni sklad JPO slov. sekcije. Sem vdova, toda hočem na vsak način pomagati. Imam enega sina pri vojakih, a doma imam še tri hčere in dva sina. Jaz pomagam po svoji moči, tako naj bi storili tudi drugi, da bo naš narod v domovini dobil kolšek kruha od svojih bratov in sester v Ameriki."

(Hvala Mrs. Sustrieh! Slovenci posnemajte njo!)

Iz Barbertona, O., mi piše tajnica Josephine Porok, lokalni odbor št. 18, da so poslali na gl. blagajnika vsoto \$309.85. Zelo lepo je to! Imena se bo priobčilo pozneje, da bo vsak darovatelj videl in vedel, da je denar prišel v prave roke.

Iz Red Lodge, Mont., mi piše prijatelj Kayton Erzenožnik:

"Mala pomota se je urinila med imeni darovalcev. Glasiti

bi se moralo: Po \$1.00 sta darovala Ig. Marinič in Tony Repich. To se lahko pripeti, bosta že p. rispevatelja oprostilila." — Hvala za opomin.

V nedeljo je bil v Chicagu Slovenski dan. Tudi to je vsega posnemanja vredno. Mr. Zvonko Novak je res napisal lepe članke o našem pomožnem delu. Kot direktor publicitete se mu prav iz srca zahvaljujem. Prav tako se zanima brat Anton Krapenc, ki je napisal krepke in vzpodbudne članke za JPO slov. sekcije. Gotov sem da je bil uspeh nad vse dober. Hvala!

Lokalni odbor št. 12. v Pittsburghu, Pa., je imel v nedeljo shod, kjer je govoril slovenski minister Franc Snoj. Tudi Pittsburgh se giblje in dela. Le tako naprej!

Čitali smo veselo poročilo iz Waukeegana, Ill. Poslali so \$500 glavnemu blagajniku. V Waukeegani živijo narodno zavedni Slovenci in Slovenke, ki se zavedajo bolezni, katero preživlja naš narod v domovini. Vse priznanje njim za vse, kar so že storili in kar še upajo storiti v bodoče. Hvala!

Slovenski Collinwood (Cleveland) kaže veliko zanimanje. Prijatelj Jože Durn dela s trdnostjo in neupogljivo voljo. Tako mu pomagajo vsi drugi, ki so z njim v odboru. Br. Durn mi je osebno povedal, da bodo kmalu izročili preko \$300.00 lokalnemu odboru št. 2. v Clevelandu. Le tako naprej, zavedni Collinwoodčani. In hvala vsem delavcem!

V soboto je slovensko pevsko društvo "Planina" v Maple Heights, Ohio priredilo svoj koncert v pomoč pomožni akciji. Tudi to je lepo. Škoda, da se nisem mogel udeležiti te prireditve. Potovanje v Minnesota mi je to preprečilo. Vse p. r. izn. "Planini" za tako požrtvovalno delo.

IV. mesecu maja je naš glavni blagajnik Leo Jurjevce, dobil lep smehljaj na svoj obraz. Denarni prispevki so prišli iz Clevelanda, Joliet, Waukeegana, Loraina in menda tudi iz drugih krajev. Okrogla vsota bo najbrže \$2.000; njegova blagajna bo kazala koncem meseca okoli \$20.000. Nekaj je že, še več mora priti. Vsak naj da vsaj naj vpraša drugega, če je že dal; vsi se zdramimo, saj če nas je dvesto tisoč Slovencev v Ameriki, in damo vsak en dolar, bomo imeli takoj \$200.000.

Kaj pa ideja, katero sem sprožil še lansko leto, da bi naša podporna društva pričela akcijo pri svojih družtvih. Kolikor članov, toliko dolarjev! Katero društvo bo prvo? Kje je tisto društvo? Začetni je potreba, potem bodo društva tekmovala med seboj. Ve Slovenke, ki tvorijo slovenska ženska društva v Ameriki, pričnite ve da boste pokazale moškemu društvu, da ne zaostajate za njimi.

Vojna v Evropi bliskovito hiti na ruskih poljanah. General Timošenko ima svoj načrt. Morebiti bo vojne konce veliko prej, kot pa pričakujemo. Zato moramo hiteti tudi mi z našim pomožnim skladom, da bomo v stanu pomagati, ko bo konec vojne.

Kdor hitro da, dvakrat da,

U S O

Po vseh Združenih državah je v teku kampanja za sklad \$32,000,000 za U. S. O. (UNITED SERVICE ORGANIZATION), čije namen je skrbeti za zabavo, okrepčilo in odmor ameriških vojakov, kadar pridejo na dopust, ali na obisk v kak kraj. — Za mesto New York je določena kvota \$4,450,000. Prispevki se naj pošiljajo na H. Donald Campbell, USO. Treasurer, 57 William Street, New York City.

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

Izšla je nova knjižica, ki daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljan.

Poleg vprašanj, ki jih navadno sodniki stavijo pri izpitu za državljanstvo, vsebuje knjižica še v 11. delu nekaj važnih letnic in zgodovine Zedinjenih držav, v 111. delu pod naslovom Razno, pa Proglas neodvisnosti, Ustava Zedinjenih držav, Lincolnov govor v Gettysburgu, Predsedniški Zedinjenih držav in Poedine države.

Cena knjižice je samo 50 centov. In se dobi pri: SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th St., New York

tako pravi pregovor. Dajte z veseljem in dobro voljo. Kako lepo je to in upoštevanja vredno. Par dolarjev ne boste pogrešali v teh časih. Skrbite, da bo vaše ime zapisano med imeni darovalcev za JPO, slov. sekcije.

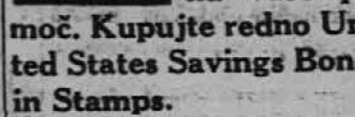
Naše geslo naj bo vsepovsod med ameriški Slovenci: Kri ni voda! Daj brat, daj; pomagaj sestri!

JUBILEJ MORSEJEVIH ZNAKOV.

Prvi poskusi prenašanja vesti z elektromagnetskim telegrafom so se bili posrečili že leta 1837, toda šele leta 1840 je uvedel Morse namesto svojega prvotnega "cikcaka" znake, obstoječe iz črtic in pik, tako znane Morsejeve abecede, ki jo rabimo še zdaj.

Čudno je prav za prav, da Morsejevo telegrafijo ni izumil tehnik, temveč slikar. Pot do magnetičnega prenašanja brzo javk je odkril svojčas znani American S. Morse. Že poprej so pa položili temelje tega izuma Nemci Gausse, Weber in

V tem času narodne stvari potrebuje naša domovina vašo pomoč. Kupujte redno United States Savings Bonds in Stamps.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki . . . Posluje že 48. leto

Članstvo 37.800 Premoženje \$5,000,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 127.24%

Če hočeš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, poštini in nadosolventni podporni organizaciji, KRANJSKO-SLOVENSKE KATOLIŠKE JEDNOTE, kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. let; stroške pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate sedanje dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vseh in stroj. Če se nisi član ali članica te močnega in bogate katoliške podpore organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

Za pojasnila o zavarovalni in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URED 351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

Peter Zgaga

STRICMANOV FRANCELJ

Dve leti pred izbruhom prve svetovne vojne sem delal v škofjelški pivovarni.

Nekoga pomladnega dne se je raznesla po mestu novica, da se bo po sedemnajstih letih vrnil iz Amerike Stricmanov Francelj.

Stricmanovi so imeli na Lontrgu malo klobučarjov. V družini je bilo pet otrok: trije sinovi in dve hčeri.

Najstarejši, Francelj, je odpotoval zelo mlad v Ameriko. Njegova pisma so postajala redkejša, zadnjih deset let se pa sploh ni več oglašil.

Domov prihajajoči Amerikanci so vedeli o njem dosti povedati, toda sleherni je govoril drugače.

Ta je trdil, da se je Francelj poročil z bogato Amerikanko, drugi, da je šofer pri

milijonarski družini, tretji pa spet, da se je na zlatem Zlatu osunovojil in da ima kar cele kupe tisočakov.

Kratkoma — niti domači, niti meščani niso bili na jasnem, kaj je pravzaprav z njim.

Nič čudnega torej, če je vse presenetljivo v lepi, pokončni pisavi, toda v slabi slovensčini pisano pismo, da se je naveličal življenja po svetu med tujim narodom in da želi odmerjati mu leta preživeti doma med svojimi dragimi.

Pisal je, da ni treba zanj ničesar posebnega pripravljati, da bo zadovoljen s sobico z dvema posteljama, prav posebno da se pa veseli tečne domače hrane, češ, da ne znanjo nikjer drugod tako dobro kuhati kakor doma.

Pismu je bila priložena nakaznica za tisoč kron.

— No, kuh je ni! — je vzkl. knil oče Stricman, — kajti re-vež ne more kar tako pehati tisočakov od sebe.

Vsak si je obetal od njega kakšno korist.

"V Špitalarju" na Lontrgu: — Naš sosed bo; ne bo nam manjkalo pijače.

Liberalci: — Če je liberalec, bomo že poskrbeli, da bo izvoljen za župana.

Klerikali: — Če je naš človek, mu je častno predsedstvo Izobraževalnega društva za- jamčeno. Če ni, pa že znamo posvetiti kakimle tičem.

Nihče ni namreč vedel, kaj je postal Francelj v Ameriki: liberalec ali klerikalec.

Oče je upal, da mu bo tako dolgo pogrešan sin prenovil delavnico ter mu naročil nekaj delavcev s Češkega, kjer so baje najboljši klobučarji; brat Pavle, da ga bo oprostil vojaške službe; sestra Ana (pivovarnarjeva žena), da bo dvignila pivovarno iz dolga; sestra Minka se je veselila bogate dote; brat Janko, sodar po poklicu, se je zanašal na novo sodarno.

Le mati je imela solzne oči in je skrivaj večkrat glasno zahtevala, kot da bi slutila veliko nesrečo.

No, mati se nikdar ne vara glede svojih otrok.

Oče je dal prepleškati najlepšo sobo ter naročil iz Ljubljane svojo pohištvo. Tudi dve postelji. Toda čemu dve postelji? Če je slučajno poročen, o čemer pa nič ne piše, bi ena široka zadoščala. Mogoče ima služabnika? Skorogotovo za moreca. Z zamorcan bi noben Ločan ne prenočeval v isti sobi.

Nihče ni vedel, kaj in kako. Sosed Kušar je imel najlepšo kočijo v mestu. Njega so prosili, kar je smatral za veliko čast, da bi šel na postajo.

Železniška postaja je namreč oddaljena skoro uro hoda od Loke, kar so sredi prejšnje, ga stoletja zakrivil s svojimi protesti oziroma prošnjami vozniki, boječ se za svoj služek.

Še pred določeno uro se je na Lontrgu kar trlo ljudi. Ob pol treh popoldne se je prikazala na klaneu kočija.

Pušar pa ni pokal z bicom, kot kadar je vozil razigrane svate ali radodarne agente, pač pa žalostno sklanjal glavo. Kočija se ustavi pred pivovarno. Iz nje stopi visokorasta tennopolta trideset letna lepota, držeč v naročju drobno človečstvo bitje, voščena obraza, dolgih suhih rok in ukrivljenih nog.

Tisto, je bil Stricmanov Francelj.

(Konec jutri.)

V VAŠI BLIŽINI JE ROJAK, KI NI ŠE NAROČEN NA SLOVENSKE DNEVNIK. — KOT ZAVEDNI SLOVENEK, ALI MU NE BI IZROČILI TO ŠTEVILKO V SVRHO, DA SE NAROČI?

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

Racijoniranje kave in čaja

Načelnik Prices and Trade Board, Donald Gordon je v Ottavi naznanil, da bo takoj stopilo v veljavo racijoniranje kave in čaja in da bo dotedanje racijoniranje sladkorja takoj znizano za eno tretjino.

Dosedaj je vsaka oseba v Kanadi prejela tri četrt funta sladkorja na teden, ta množina pa je bila sedaj znizana na polovico funta. Pitje čaja mora takoj biti znizano za polovico, kave pa za eno tretjino.

Ker ni dovolj parnikov za prevoz teh potrebščin, je treba omejiti njih porabo, da zaloge popolnoma ne poidejo.

"Parnikov in mornarjev pod nobenim pogojem ne smemo pošiljati v nevarnost za prevažanje stvari, brez katerih prav lahko izhajamo," je rekel Gordon.

Gospodinja je pozval, da gledajo na to, da se bodo omejitev ljudje držali. Kdor se ne bo ravnal po vladni odredbi, bo občutno kaznovan.

Hotelem in restavracijam je bilo naročeno, da ne sme noben gost dobiti več kot eno vrečko ali pa enako množino nezavitega čaja; nikdo za enkrat ne sme dobiti več kot samo eno šalico kave.

OPPOVED STANOVANJA MORA BITI PISANA.

Zastopnik urada Wartime Prices and Trade Board, A. T. Smith v Kirkland Lake, Ont. je obvestil hišne posestnike in najemnike, da mora lastnik hiše izročiti pisмено obvestilo najemniku za selitev iz stanovanja. Samo na ta način postane odpoved stanovanja postavno veljavna.

Ako se hoče kak najemnik izseliti, mora lastniku sporočiti 30 dni pred zadnjim plačilnim dnem za najemnino.

Gospodari pa morajo najemnika obvestiti tri mesece prej, predno žele, da se izseli. Smith posebno poudarja, da mora biti vsako tako naznani- lo napisano, da bo pred oblast- ni veljavno.

JUGOSLAVIJA NA KON- FERENCI V KANADI.

19. maja je bila v Ottavi kon- ferenca v Ottavi, o vojaških vprašanjih in problemih letal- skega treninga, ki so se je udeležili delegati zaveznih držav. Jugoslovanski delegat je bil poslanik dr. Izidor Cankar. Po govoru predsednika vlade Mackenzie Kinga, so go- vorili vsi delegati in končno kanadski vojni minister.

Po konferenci je generalni governer priredil sprejem, ki sta se ga udeležila tudi jugo- slovanski poslanik s soprogom. Pri tej priliki sta bila oba predstavljena princuzi Alici, ki jima je razkazal hišo in vrt in ostala z g. poslanikom dalj ča- sa v pogovoru.

ITALIJANI HODIJO V KANADO.

Kot pravi poročilo iz Win- nipega, prihaja mnogo "Itali- jancev" čez mednarodno mejo v Kanado, toda so na nivo- nem poslanstvu in Kanadčani na zapadu se njihove navzo- nosti niti ne zavedajo.

Ti "Italijani" niso ljudje, temveč čebele, ki prihajajo v Kanado, da v poletnih mese- cih pomnožijo pridelek medu in s tem olajšajo pomanjkanje sladkorja.

Sto in sto zavrtkov "itali- janskih" čebel prihaja v Kanado iz ameriških držav Alaba- ma, Mississippi, Louisiana, Georgia in drugih.

Slovenci v Kanadi

SMRT ROJAKA V KANADI

Naznanjam žalostno vest, da mi je umrl 27. aprila v bolniš- nici od zavrtnih pljučnic svak John Jeko. Rojen je bil leta 1897 v Velikem Mraševem, fa- ra Cerklje na Dolenjskem, v Kanado je prišel leta 1927. Za- posel je bil za ženo — sina in dve hčeri v starem kraju pa enega brata, čegar pa nekje v Združenih državah.

Naj mu bo lahko kanadska zemlja Prizadetini globoko so- žalje!

John Jalovec,
Nantonio, B. C. Can.

ADVERTISE IN

"GLAS NARODA"

AMERIŠKI LETALCI NA DALJNEM IZTOKU

Tekom odmora po letu nad japonske postojanke na Daljnem Iztoku imajo štirje ameriški letalci majhen prigrizek na matični ladji.

Ob 25. letnici majniške deklaracije

(JIC). — Dne 30. maja letos bo poteklo 25 let, odkar je pri- šla v svet slavna majniška de- klaracija. Gotovo je na mestu, da ob tej priliki ponovimo ne- katere glavne točke iz zgodovi- ne te, za Slovence in vse Ju- goslovane tako važne izjave.

V mareu 1917 je izbruhnila ruska revolucija, ki je dala tu- di tedanjim dunajskim oblast- nikom precej misliti. Nasled- nji mesec je Amerika napove- dala vojno Nemčiji kot odgo- vor na brezobzirno potapljanje ladij po nemških podmornicah. Sploh so se stvari tako sukal- e, da je postal absolutizem v Av- striji nemogoč. Zato je bil za- dan 30. maja sklican državni zbor, na katerega so se vse stranke skrbno pripravljale.

Hrvatsko-slovenski klub je imel važno sejo v Gradcu že koncem leta 1916 in je sklenil sodelovanje s Češkimi klubom v državnem zboru in sploh v politiki. Združeni nemški na- cionalci in krščanski socialisti so pa zborovali 16. februarja 1917 in zahtevali uzakonitev nemških zahtev po znanem pa- ragrafu 14. Še pred sklicanjem državnega zbora. S tem so hoteli že naprej prepričati vsak poskus svobodne besede v dr- žavnem zboru.

Proti nemškim zahtevam je odločno protestiralo predse- stvo Hrvatsko-slovenskega kluba na seji 7. marca na Dunaju. Še isti dan se je pridružil Češki klub in ugotovili so popolno so- glasje političnih nazorov.

Sedaj je dozorela tudi kon- centracija slovenskih strank. Izvrševalni odbor narodno na- predne stranke je sklenil 24. maja, da morajo jugoslovan- ski poslanci "z največjo odloč- nostjo zahtevati v okviru mo- narije združitve in osamosvo- jitev vsega našega naroda. Kot prvi pogoj za uspešno parla- mentarno delovanje pa smatra stranka enotno organizacijo poslancev.

Naslednji dan je izrazil ožji svet Slovenske Ljudske Stran- ke "trdno prepričanje, da se skoraj uresničuje težnje Hrvat- skoslovenskega naroda po celo- tem združenju v okviru habs- burške monarhije. Ker so v tem temeljnem težnju vse Hrvat- sko-slovenske stranke edine, jih pozivlja SLS na edinstveno de- lovanje v vseh zakonodajnih zastopih."

Ze v januarju 1917 so se bili še dalmatinski poslanci izrekli za skupen nastop in tako so se 29. maja združili Hrvatsko-slo- venski, Dalmatinski in Narod- ni klub v skupni Jugoslovan- ski klub, čigar predsednik je postal dr. Anton Korošec, pod- predsednik pa dr. M. Leginja.

Sklicanje parlamenta po 3 letih absolutizma je bil važen dogodek za državo, katere na- rodi so se deloma z besedo in orožjem v sovražnih vrstah bo- rili zoper njo. Ves svet je v tem trenutku gledal na Dunaj in zlasti begunci onstran mej- nikov so v strahu in upu pri- čakovali nastopa svojih roja- kov.

Slovenski poslanci so na predlog dr. Janeza Kreka spro- žili misel, da bi s slovesno iz- javo ponovili svoje državno- pravne zahteve, na kar so Čehi in Ukrajinci isto sklenili. Čehi so prvi sestavili svojo izjavo, nato je takoj 29. maja tudi Ju- goslovanski klub sklepal o tem in izvolil poseben odbor, ki naj izjavo sestavi. Pri teh raz- pravih sta se srečali dve stali- šči: Narodnostno in zgodovin- sko. Dr. Ribar je hotel zahtevati združitve Jugoslovanov na podlagi narodnostnega na- čela, dalmatinski praviši so pa vztrajali pri hrvatskem držav- nem pravu. Dr. Krek je obe stališči združil in predlagal, naj se sklicuje deklaracija hkrati na narodnostno načelo in hrvatsko državno pravo. To se je tudi zgodilo in majska deklaracija je dobila svojo obli- ko.

Se pred sejo dne 30. maja je sklical ministrski predsednik Clam-Martinie pregovoriti Ju- goslovane, naj bi deklaracijo ne oddali, češ, da bo slabo vplivala na zunanji svet. Ju- goslovanski klub je seveda od- bil predsednikovo željo in se tisti dan je na seji parlamenta takoj za Čehom Stankom vstal tudi dr. Korošec in pre- bral majsko deklaracijo.

Podpisani poslanci, združeni v Jugoslovanskem klubu izjav- ljajo, da zahtevajo na podlagi narodnostnega načela in hr- vatskega državnega prava, naj se vse zemlje monarhije, v ka- terih prebivajo Slovenci, Hr- vatje in Srbi zedinijo pod že- zlom habsburško-lotariške di- nastije v samostojno državno telo, ki bo prosto vsakega go- spodstva tujih narodov in zgra- jeno na demokratskem temelju. Za uresničenje te zahteve svo- jega enotnega naroda se bodo zavzeli z vso silo. S tem pri- držkom se bodo podpisani ade- leževali parlamentarnega de- la."

Ta majska deklaracija ni bi- la v bistvu nič novega, saj se je v glavnem ujemala s Kre- kovim predlogom, ki ga je bil sprejel kranjski deželni zbor ob aneksiji Bosne in Hercego- vine leta 1908. Zato javnost tudi ni mogla slutiti, da bo ta "majska deklaracija" postala izhodišče velikemu narodnemu gibanju in s tem mejnik v slo- venski in jugoslovanski prete- klosti.

Beseda o habsburškolorenski

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

(V angleškem jeziku)

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo \$2.⁰⁰

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku, ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi. Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveščati in izpopolniti.

Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street : New York, N. Y.

"SPANISH IN 20 LESSONS" — Špa- nščina v 20-ih urah. — Špansko- angleška slovnica. — Pisatelj je H. D. L. Corina.

Ta knjiga je popolna in prav nič dri- krajsana. Od prve do zadnje strani je je popolnoma ista, kot jo je pisatelj napisal in kot je bila prvotno izdana za višjo ceno. Cena je zato nizka, ker- spo se porabiše prvotne tiskarske for- me, in ker je pisatelj sprejel nižjo ce- no.

Po tej preprosti stopnjevalni metodi vam Corina pomaga, da se lahko na- učite špansko.

Po praktično učboje ima kar najmanj nezanimljivih in zapletenih slovničnih pravil ter vas učí brati, govoriti in raz- umevati špansko.

Corinovo kratko metodo so odobrili učitelji, profesorji, šole, poštahstva in eksportne trgovine po celem svetu. Je praktično, preprosto in uspešno.

Prodanih je bilo že nad 2.000.000 Corinovih knjig.

Če vas ta knjiga zanima, jo lah- ko naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISH- ING COMPANY, 216 West 18th Street, New York, N. Y. — Cena je samo \$1.—

monarhiji je bila takrat seve- da edina možnost in nihče ji ni ugovarjal, ker ni drugega ka- zalo v tistih časih. Jasno je pa bilo vendarle vsem, Slova- nom in Nemcem, da bi tudi ta- košenje uresničenje deklaraci- je pomenilo le prehodno stop- njo do popolnega zedinjenja vseh Jugoslovanov. Kajti na- pol samostojna habsburška Jugoslavija bi poleg neodvisne Srbije in Črne gore ne mogla dolgo obstati. Vse tri bi se po razpadu monarhije združile v eno.

Tako si je predstavljal že ta- krat bodoči razvoj tudi dr. Krek in za njim večji del izo- bražencev v SLS, ki se po padcu carizma v Rusiji niso več bali verske nestrapnosti od strani pravoslavja, o porazu centralnih držav pa po nastopi Amerike tudi ni bilo več dvo- miti. Le tega ni takrat nihče pričakoval, da je razpad Av- strije že tako blizu.

Prvi odmev majske dekla- racije v avstrijskem parlamen- tu je bil seveda odločen protest Nemcev zoper taka "državno- pravna stremjenja." Nasled- nji dan je cesar v prestolnem govoru napovedal neke ustave in upravnne preuredbe in iz- javil, da bo v to svrhu odložil svojo prisego na ustavo, obe- nam je pa poudaril, da je dual- izem podlaga za moč monarhi- je.

Tudi Clam-Martinie je v svo- (Nadaljevanje na 4. str.)

Note

za
PIANO-
HARMONIKO
ali
KLAVIR

BREEZES OF SPRING

TIME OF BLOSSOM (Cvetni čas)

SLOVENSKI FANTJE

VSE DOM PRODALA

SLOVENIAN DANCE

VANDA POLKA

PO JEZERU

K O L O

OHIO VALLEY

SYLVIA POLKA

TAM NA VRTNI GREDI

MARIBOR WALTZ

SPAVAJ MILKA MOJA

ORPHAN WALTZ

DEKLE NA VRTU

OJ, MARIČKA, PEGELJAJ

ZIDANA MARELA (polka)

VESELI BRATCI (marurka)

BARČICA

MLADI KAPETANE

KO PTIČICA TA MALA

ZVEDEL SEM NEKAJ

PODI Z MENOJ

DOL S PLANINE

GREMO NA STAJERSKO

STAJERIS

HAPPY POLKA

ČE NA TUJEM

35 centov komad

3 za \$1.

MOJA DEKLE JE ŠE MLADA

Po 25c komad:

Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th St., New York

Slovenci v Kanadi!

VZAJEMNA PODPORN A ZVEZA "BLED"

VAM NUDI NAJBOLJŠO GARANCIJO ZA ZAVAROVANJE
PROTI NEZGODAM

JE EDINA SLOVENSKA KORPORACIJA TE
VRSTE, KI JE PRIZNANA OD DRŽAVE V KANADI

Dolžnost vsakega Slovenca in Slovenke, kateri bočejo
dobro sebi in svojim, je, da nemudoma pristopijo
v Zvezo.

ZVEZA PLAČUJE BOLNIŠKO PODPORO V RAZREDU A —
\$1.25 DNEVNE PODPORE; V RAZREDU B PA \$1.25 TEDENSKO
IMA GOTOVINE DO \$8000.00, TER JE IZPLAČALA IZ SV.6.
JEGA OBSTOJA PREKO \$16.000.00 ZA RAZNE PODPORE IN
OPERACIJE

Za vse podrobnejše informacije se obrnite na glavnega tajnika
Zveze: FRANK GREBENC, 81 McKELVIE AVENUE
KIRKLAND LAKE, ONT., CANADA

TRIJE RODOVI

Dogodki iz nekdanjih dni. — Spisal: ENGELBERT GANGL

16

"To je malenkost. V enem dnevu je zaslužim!" Začelo se je iznova, a šteklo je po starem. Svitilo se je že na vzhodu, ko je šel Plesec proti domu. Odvihal je ovrtnik in skril glavo vanj, da bi ga nihče ne spoznal, ako bi ga kdo srečal. Saj so ljudje že vstajali. In sram bi ga bilo, ako spozna kdo, da je ponočnjak čislani mešan in trgovec Plesec.

Zena ga je čakala doma v skrbih in solzah. Ni mu rekla zale besede, ni prosiče dvigala rok proti njemu. Tudi tedaj ne, ko se ji je rodil sin Pavel. Zgodaj je vstajala in delala zase in za moža. Ta je prihajal v poznih dopoldanskih urah v prodajalnico, ker je dolgo spal. Bil je čmeren, zadirljiv, oduren. V srcu se je kecal in žal mu je bilo prečute in preigrane noči; a strast, ki se je že razrasla, po njegovih prsih, ga je delala nestrpnega, ker ni bilo tako dolgo večera. Skoro vsak dan je okrog poldneva prihajal k njemu v prodajalnico Ribič. Prišel je s smešljajom, licem, odšel s prijaznim vprašanjem, ali se oglasi zvečer kaj pri njem?

Pri večerji bi zena rada začela razgovor. V zibelki, v temnem kotu, je ležal Pavel. Sladko je spal. Angelei so plavali nad zibelko. Vstala je mati in stopila k zibelki. Nalhalo je odgrnila zaveso, ki je visela nad obrazkom. "Poglej, kako lepo spi!"

Dvignilo je moža nagurnje, srce ga je sililo k otroku. Zagledal je v zibelki majhno, okroglo glavico. Dve svetločrni očici je zagledal, ki sta ljubko počivali na mehki, beli blazini. Dasi je mati rahlo dvignila zaveso, je vendar komaj slišni šum prebudil nežno spanje otrokova. In glej, lepe, vlažnosvetle oči so izpregledale: dve debeli, beli ročici sta se speli h gledalcema, v licih sta se izdolgili jamici, vsa soba se je napolnila s sladkim, veselim smehom.

Zena je objela moža. Glava se ji je naslonila na njegovo prsi. "Ali nič ne maraš Pavčička?" ga je vprašala.

Nič? Nič odgovora ni bilo. Izvil se je iz ženinove objeme, stopil je po sobi. Ali naj ostane? Ali naj gre? Pa kaj hoče zdaj doma? Zeni je treba počitka, a njemu razvedrila. Saj se ni pozabil sinočnje izgube. In morda bi ga žena začela izpraševati, kaj je delal tako dolgo. Če bi ji povedal resnico, bi bila še bolj žalostna.

"Samo nekoliko grun, prdem takoj! Kaj bi rekli, ko bi me ne bilo? Da mi ne daš z doma."

"Saj res," je rekla, ne da bi vedela, kaj je hotela reči. Sklonila se je nad zibelko. Drobní otrokovi pusti so ji segli v lase. Poigravali so se z njimi, lovili so med njimi. Potem so se nehali igrati. Omahnile so ročice; dete je zaspalo; zasnivalo so ga materine solze.

Do zibelke je prihajal ropot korakov, ki so se izgubljali po stopnicah v vežo. Bilo je čuti, kako se odprla in zaprla vrata, kako so stopili koraki na cesto. Bilo jih je slišati manj in manj. Naposlak so se izgubili v noč. Bilo je mirno vse naokrog. Le v njenem srcu se je dvigala brdkost, tako velika in težka, da ni mogla iz prsi nikamor, niti v solze se ni mogla več izliti.

In potem se je nekega dne zgodilo, da ni mogel Plesec ugoditi tej stvari, ki mu je prišla iz tvornice, odkoder je prejel malico.

Stopil je k Ribiču in ga prosil, naj mu posodi toliko in toliko. Prosil je več, nego je rabil, da pokrije dolg. Z ostanom je hotel poizkusiti iznova srečo v igri. Ribič mu je dal posojilo na visoke obresti. Posodil mu je njegov denar.

Odslej je šlo vedno hitreje navzdol. Plesec je bil ves Ribičev, a še bolj ga je omrežila njegova žena, ki ga je znala tolažiti in mu nakatati vina. Vse, kar je imel, je prehajalo v Ribičeve roke. Z denarjem, ki ga je zmočil k njemu, je krpal dolgeve in tako bledel čimbolj v pogubo. Postal je popolnoma odvisen od Ribiča.

Prišlo je kesanje, a bilo je prepozno. Otresti se je hotel prijatelja, a bil mu je že čisto v oblasti. Polastila sta se ga obup in brezbržnost. Roke je držal navzkriž in gledal malomarno, kako se mu udira strop nad glavo. Kar je iztržil, je morala skriti in utajiti ženi, da je bilo za največjo potrebo. Plesec se je vdal pijanč. Ko je pil samo popoldne, ni bilo toliko zla, a ko je začel piti že dopoldne, komaj da se je predramil iz omotice, ko je segel po žganju, so se mu začele črtati črne sence pod očmi. Potil se je ponoči. Votel kasešlj mu je krtil spanje. Ljudje so se ozirali za njim. Nenejen in pomilovan je iskal solnčnih potov, da se mu pregrejo posušeni udje. Njegovi duši ni bilo več solnce. Izgubljeno, zaigrano je bilo njegovo življenje.

Zena je zgodaj posnela. Bila je videti kot starka, ki nosi težko breme, da jo vsak hip potare.

Po moževi smrti so prodali hišo na dražbi. Kupil jo je Ribič saj je bila pravzaprav za njegova. Pleševa je bila s sinom na cesti. Dakea pot pred njo, pot, ki je šla v steno klanec. Vsevpred je raslo trnje, tako gosto prepreženo, da ni mogla stopinja naprej.

Ribič je prezidal hišo. Dolenje prostore je preuredil tako, da so služili njegovemu namenu. Prebeliti in preslikati je dal vse stene, vse sobe, vse prostore. Izbrisati je hotel vse madeže, ki so viseli tamkaj, nanešeni tja z njegovimi dejanji in z dejanji njegove žene.

A madeži so bili tako grdi in ostudni, da se niso dali izmiti. Gledali so skozi beloto prenovljenih sten; gledali so skozi rdeče rože, ki so krile stene gorenjih sob. Videli so se posebno jasno, kadar je mimo hiše žalostno drsala postarana Pleševa, vedno oblečena v črno, oguljeno obleko. Govorili so celo v glasnem, pekočem očitaju, ko so jih gledale ponoči oči, ki je odbežni spanec od njih. Kričali so ti madeži po neusmiljeni osveti, ko je stopil v njihovo bližino Pavel, rojen v trpljenju, dedič svojega očeta.

(Nadaljevanje.)

Racijoniranje gasolina na Vzhodu

Za časa miru je skoraj vsa količina gasolina in olja, ki se je rabila v naših vzhodnih državah, prihajala iz pristanišč ob Mehikem zalivu blizu jugozapadnih petrolejskih vrelcev po velikih ladjah, takozvanih tankerjih, na rafinerije ob Atlantski obali. Po eden izmed teh tankerjev je plul vsakih 80 minut skozi vse leto in tako je bilo polno gasolina za avtomobiliste na Vzhodu in polno kurilnega olja za pogon industrije ali za kurivo v hišah in stanovanjih.

Ali, ko smo vstopili v vojno, so osištne podornice začele potapljati tankerje ob zaokroženi morski progi okolo Floride in nazvgor proti severovzhodu. Istočasno pa smo morali odvzeti druge tankerje iz te proge, da po njih prevažamo gasolin in olje do oddaljenih borilnih front, kajti vojne to mornarice se ne morejo boriti brez olja.

Skušali smo privržati več gasolina in olja na ta način na Vzhod večnoma po železnicah. Končno smo dobivali približno 640.000 sodov na dan po železniških tankih in drugih 235 tisoč sodov na dan po čolnih, cevnihih progah in motornih vozovih. Ali tudi ta velika količina je bila skoraj za 400.000 sodov premajhna za naše zares važne potrebe. Posledica je bila, da smo vporabljali več olja in gasolina, ki bi se bil moral držati kot rezerva za nujne potrebe.

In tako je postalo jasno, da si nismo mogli dalje privoščati trošiti gasolin za običajno avtomobilsko vozarenje. Naša vojska in naša mornarica potrebujejo stalno čim večje količine olja in gasolina in olje — težko kurilno olje — je bilo potrebno, da ostanejo vzhodne industrije in vzhodne elektrarne v polnem vojnem obratu.

Treba na primer dveh do dveh in pol galonov kurilnega olja vsako leto, da ena sama velika jeklarna ostane v polnem obratu. In neka velika elektrarna, ki služi potrebam dveh do treh milijonov ljudi v južnem New Englandu, je sama rabila po 1.100.000 sodov olja na leto. Štiri sodi s urovega olja, kar je nafta, kot prihaja iz vrelcev, oddajajo eno sol težkega kurilnega olja in dva soda gasolina.

Racijoniranje gasolina bo težavna stvar za pokrajine ob vzhodni obali, kajti ta pokra-

jina je v normalnem času vporabljala 40 odstotkov vsake gasolina, ki se rabi v Združenih državah. Racijoniranje bo težak udarec za vse obrti in posle, ki so v zvezi z avtomobilom, skavilo bo državne dohodke od gasolinovih davkov in od cestnih, tunelskih in mostovnih vozarin, brčkone bo pomenjalo slabe čase za lastnike letovišč in prinese dodatno breme na že preobremenjeni železniški in busni promet.

Racijoniranje je neugodna stvar za vse, včevši človeka, ki opravlja gasolinško postajo ob cesti. Moramo pa racijonirati gasolin, ako naj imamo kurivo za naše vojne industrije in ako hočemo, da naši tanki se ponikajo naprej, da naše ladje plovejo in naša letala letajo. Z gasolinom, kakor s sladkorjem, gumijem, jeklom, bakrom in z vsemi stvarmi, ki jih rabimo, je pač enostavno vprašanje ono, da si najprej zagotovimo, da smo zadostili potrebam vojne, in šele potem da poskrbimo, da se ono, kar preostane, razdeli med vse na čim mogoče pošten način. To je ameriški način, kako se stvari opravljajo in je način, ki vede do zmage.

Molitveniki

v krasni vezavi importirane iz starega kraja...

Slovenski molitveniki:

KVIŠKU SRCE—št. 415

2 1/2 x 3 1/2 inčev — 224 strani
Cena 75 centov

RAJSKI GLASOVI — št. 408

2 1/2 x 4 1/2 inčev — 255 strani
vsevali Sv. Križev Pot
Cena \$1.50

RAJSKI GLASOVI—št. 415

2 1/2 x 4 1/2 inčev — 255 strani
vsevali Sv. Križev Pot
Cena \$1.50

NEBESA NAŠ DOM — št. 415

2 1/2 x 4 1/2 inčev — 384 inčev
Cena 75c

SKRBI ZA DUŠO (št. 408)

3 x 4 1/2 inčev — 512 strani
Cena \$1.75

NEBESA NAŠ DOM—(št. 415)

2 1/2 x 4 1/2 inčev—384 strani
Cena 75c

(Ker se nam je posrečilo dobiti te molitvenike po zelo nizki ceni, jih tudi moremo prodajati po zori označeni ceni. Zaloga pa ni posebno velika, zato jih naročite čimprej, da vam bomo mogli s njimi posrečiti.)

Angleški molitveniki:

(ZA MLADINO)

KEY OF HEAVEN

fino vezano 35
v umje vezano 35

CATHOLIC POCKET MANUAL

v fino umje vezano.....1-

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

osem strani, toda vsaka stran je prava plahta, saj je na nji 18 stolpcev. Prvič je izšel v 28.000 izvodih in vsaka številka je veljala 60 dolarjev.

KAJ POTREBUJE ŽENSKA.

Ali mora biti ženska res lepa, če hoče biti ljubljena? To je odvisno od starosti. V Ameriki so priredili anketo o tem vprašanju in sestavili na podlagi odgovorov nekakšen recept za ljubezen. Evo ga: 17 letno dekle potrebuje 80 odst. lepote in 20 odst. koketnosti.

Ko je ženski 30 let, potrebuje 60 odst. lepote, 15 odst. inteligence, 25 odst. koketnosti in 10 odst. parade.

S 40 leti potrebuje ženska 20 odst. lepote, 30 odst. inteligence, 20 odst. lepega vedenja, 15 odst. parade, 10 odst. plemenitosti in 5 odst. koketnosti.

S 50 leti potrebuje ženska 40 odst. plemenitosti, 40 odst. inteligence, 10 odst. lepote, 10 odst. parade in nobene koketnosti.

OB 25. LETNICI MAJNIŠKE DEKLARACIJE.

(Nadaljevanje s 3. str.)

Jem govori poudarjal, da mora ostati ogrska državna polovica nedotaknjena, jugoslovanskega vprašanja pa ni omenil. Koncem junija je moral Clam-Martinč prepustiti svoje mesto Seidlerju, ki je sestavil uradniško vlado.

Seidler se je kazal Jugoslovanom naklonjenega in cesar sam jih je vabil v vlado. Jugoslovanski klub je glasoval za začasnega proračuna. Čehi pa ne. Pa dni na to je bilo proglašeno, pomiloščenje političnih krivcev, ki je vrnilo svobodo poslancu Grafenauerju in mnogim drugim politikom.

V parlamentu so izvolili poseben osek, ki naj bi pripravil revizijo ustave na podlagi narodne avtonomije po okrožjih. V to svrhu je Seidler skušal sestaviti parlamentarno vlado iz zastopnikov strank. To se mu je posrečilo in koncem avgusta 1917 je v vlado poklical dr. Ivana Žolgerja, ki je bil prvi slovenski in jugoslovanski minister v Avetriji. Ker se je pa državna vlada še naprej dualizma prav krčevito držala, je Jugoslovanski klub še nadalje vztrajal pri majski deklaraciji in v opoziciji.

Opozicijsko stališče Jugoslovanskega kluba je krepko podprla domovina, Slovenija. Na povabilo škofa Jegliča so dne 15. septembra podpisali deklaracijo poleg škofa samega, ki je podpisal na prvem mestu, kanonika Kalan in Gruden, dr. Šusteršič, dr. Tavčar, dr. Triller, Moskerc, Vidic in Žnidaršič.

Pri otvoritvi jesenskega parlamentarnega zasedanja se je Seidler izrekel zoper deško in jugoslovansko deklaracijo. Govoril je le o neki narodnostni avtonomiji v okvirju kronovin in dualistične države. Tedaj je Jugoslovanski klub svojo opozicijo poskril do skrajnih možnosti.

Deklaracijska misel se je z veliko silo širila po vsem jugu. Zlasti se je pa pogrebl dr. Janca Krika (dne 13. oktobra) razvil v veličastno jugoslovansko manifestacijo. Krekovega pogreba so se udeležili tudi Čehi in Hrvatje.

Ob odprtju groba dr. Krika je predsednik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec govoril pomembne besede: "Dvignite glave, ker približuje se vaše odrešenje. Roko v roki hočemo stopati svojo pot naprej, da dosežemo zedinjenje jugoslovanskega naroda. Bodite složni, odločni, dosledni, da dosežete veliko idejo svojega naroda."

Kako je majniška deklaracija vzbujala največje narodne plašti, je pokazalo še tisto leto, nadaljevalo pa nastopno leto

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALIJE.

SLOVENSKE PESMI
Zbirka 9 narodnih pesmi
Izdala Glasbena Matica v
Clevelandu. Cena — \$1.50

Emil Adamič—16 JUGOSLOVANSKIH
NARODNIH PESMI za moški
zbor 30

SEST NARODNIH PESMI za moški
zbor 30

SEST NARODNIH PESMI za mešani
zbor 30

Franc Ventrini—SEST MEŠANJE
IN MOŠKIH ZBOROV 35

Ferdo Juvanec—12 MLADINI LET.
moški zbori 35

Peter Jerab—OSEM ZBOROV (mešani in mešani) 35

Moški zbori

OSKAR DEV:
Barčica; Oj, moj šolci, je šolci;
Kam mi, fantje, drev v vas pol-
demo 30

OSKAR DEV:
Srečno, ljuba moja: Ko ptičica
na tulo gre; Šolci: Moj očka
na konjčka dva; Dobiv sem pl-
semce; Slovo; Je vplnila luč 40

EMIL ADAMIČ:
Modra devojka (belokranjska) 30
Vao noč pri potoci 30
Jurjeva 30
Hodi Miha domo; Kaj druge-
ga bočem; Zdravica 30

VASILIJ MIRK in A. GROBING:
Vetrič; Pa gradilni 30

Naročilo pošljite na:

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

1918. Ni dvoma, da se večina naših rojakov v Ameriki in Kanadi živo spominja tedanjih dogodkov in bodo ob 25. letnici z mešanimi čustvi mislili na nje. Majniška deklaracija pa ima danes ob svoji 25-letnici spet pomen, ki mu bo šele bodočnost mogla pogledati do dna.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, Vse prosimo, da skrbite naročnino pravočasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo na plačanje našemu zastopniku v vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana s debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge asocilacije, kjer je kaj naših rojakov naseljenih. Zastopnik bo vam izročil potrdilo na plačano naročnino.

ALIFORNIA:

San Francisco, Jacob Lausht

OLORADO:

Pueblo, Peter Cull.

Waisenburg, M. J. Hagah

INDIANA:

Indianapolis, Frank Zupančič

ILLINOIS:

Chicago, J. Berča

Olcero, J. Fabian (Chicago, Olcero in Illinois)

Joliet, Jennie Bambich

La Salle, J. Spelich

Mascoutah, Martin Dole

North Chicago in Waukegan, Mabo

MAINE:

Kittandler, Fr. Vedopive

MICHIGAN:

Detroit, L. Plankar

MINNESOTA:

Chisholm, J. Lukačič

Ely, Jos. J. Pashel

Eveleth, Louis Goube

Gilbert, Louis Vessel

Hibbing, John Povše

MONTANA:

Roundup, M. M. Panias

Washoe, L. Champs

NEBRASKA:

Omaha, P. Broderick

NEW YORK:

Brooklyn, Anthony Svet

Gowanda, Mari Stručna

Little Falls, Frank Mado

Worcester, Peter Rodo

HIO:

Barberton, Frank Treha

FERDO JUVANEČ:

Zjutraj 30

Slovenska 30

PETER JERAB: Peli roža; VASI-

LJI MIRK: Podoknica 30

ZORKO PRELOVEČ:

Le enkrat še 30

Slava delu 30

HR. VOLARIČ: Rožmarin; JOS

PAVČIČ: Potrkani ples 30

IZ STARE ZALOGE pa imamo še naslednje pesmi, katerim smo znižali cene:

Ameriška slovenska tira, (Helmar) 30

Orlovski blime (Vodopivec) 30

Slovenski akordi, 22 mešanik in

moških zborov (Karl Adamič) 70

Trije mešani zbori (Glasbena Ma-

tica) 30

V pepelnici noči, kantata za solo,

zbor in orkester, (Sattner) 30

Mladini, pesmi za mladino s klavir-

jemo (E. Adamič) 30

Dve pesmi, (Prelovce) za moški

zbor in solo 30

Naši himni, drobnice

Gorski odmevi, (Labarar), II.

zvezek, moški zbori 30

ZA TAMBURICE:

NA GORENJSKEM JE

FLETNO, podpouri slo-

venskih narodnih pesmi

za tamburice, zložil Mar-

ko Bajuk 75

Slovenske narodne pesmi za tambu-

raški zbor (Bajuk) 75

Bom del na planinci, (Bajuk),

podpuri 30

ZA CITRE:

Podnik za citre. — s svečki —

(Košljaki) 30

ZA KLAVIR: